

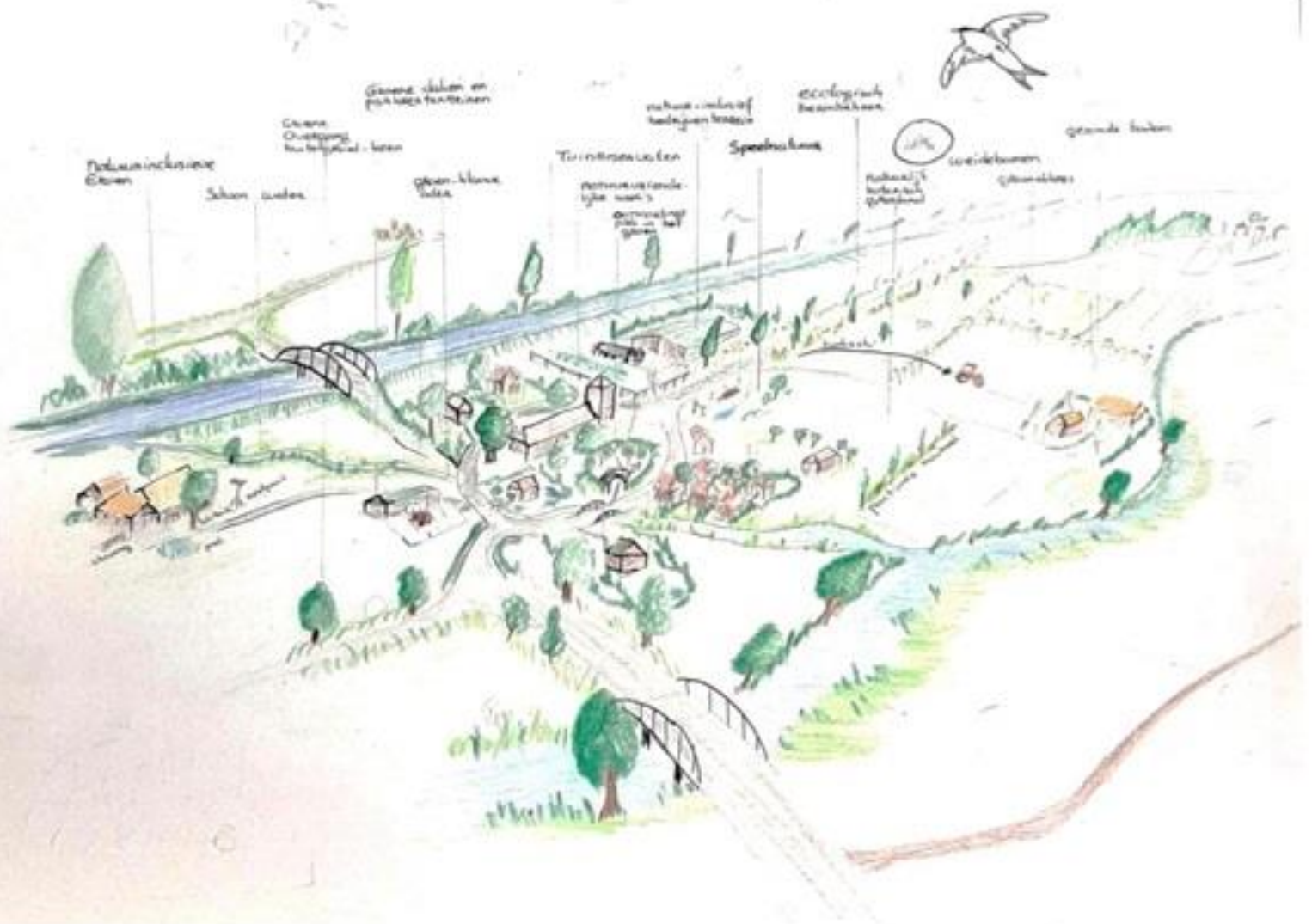
Projecten in Hof van Twente

Programma **KLEUR** - **RIJK** - **LEVEN**

Onze ambitie richting 2030

Wanneer mensen onze Hof van Twente binnen fietsen, wandelen of rijden denken ze: 'wauw' bij het zien van de kleurrijke ecologische bermen. Deze bermen verbinden samen met de karakteristieke houtwallen en bloeiende akkerranden onze waardevolle natuurgebieden.

Het boerenland is gevarieerd, functionele landerijen worden afgewisseld met kruidenrijke akkers. De gezonde vruchtbare bodem zorgt ervoor dat kunstmest bijzaak is geworden. Economisch profiteren onze boeren en andere ondernemers van deze vooruitgang van de biodiversiteit. Onze groene kernen vormen een gezonde leefomgeving en voor kinderen is spelen in de natuur terug door de groene schoolpleinen. Kortom: het is in Hof van Twente voor inwoners, gasten en heel veel diersoorten aangenaam vertoeven.

Natuurinclusieve Oplever

Schoon water

Groene Oplevering
voor biologisch - leen

Groene velden en
parkgebieden

groen-blauwe
infra

Tuintropen

natuurinclusieve
openbare ruimte

aanpak van
de stad

natuur inclusief
beleidsplan

Speelruimte

ecologisch
bewustzijn

natuur inclusief
beleidsplan

soortrijke
biodiversiteit

groen-blauwe
infra

soortrijke
biodiversiteit

1970

Ecologisch bermbeheer

Door anders te maaien
meer plant- en diersoorten!

Onze ecologische bermen vormen samen met de karakteristieke houtwallen en bloeiende akkerranden groene zones die onze waardevolle natuurgebieden verbinden. De bermen zijn een gewilde plek voor insecten en vogels die hier van nature thuis horen.

Meer planten en dieren

Om meer soorten planten te laten groeien en de leefomstandigheden voor dieren te verbeteren zijn we de bermen en sloten anders gaan maaien. Om bepaalde planten te beschermen en de groei ervan te stimuleren, wordt het maaien afgestemd op de planten die er groeien. Zo ontstaan bloeiende bermen met meer plantensoorten, dit is belangrijk voor meer biodiversiteit en een gezonde natuur.

Wat hebben we bereikt?

In 2022 zijn alle bermen in beeld gebracht en we kennen daardoor de potentie van onze bermen om ze beter ecologisch te beheren. Per berm is een maaiplan en een streefwaarde bepaald. In 2022 zijn diverse bermen op een ecologische manier gemaaid.

B(I)oeiende akkerranden

Sinds 2020 hebben we als gemeente Hof van Twente de aanleg van akkerranden gestimuleerd. Het streven van 35 kilometer in het eerste jaar was al snel gerealiseerd. In het tweede jaar is de regeling in een week tijd ver overschreden en is er een totale lengte gerealiseerd van 60 kilometer. Ook in het derde jaar is er opnieuw 60 kilometer aan B(I)oeiende akkerranden aangelegd.

Mooi en nuttig

De akkerranden bestaan uit verschillende inheemse soorten zoals kamille, klaproos en korenbloem. Ze bieden voedsel en veiligheid voor insecten en vogels die het de laatste jaren erg zwaar hebben. De akkerranden zien er mooi uit. De insecten zorgen voor bestuiving en natuurlijke bestrijding van plagen op het land.

**B(I)oeiende akkerranden
mooi voor inwoners, gasten
en... de biodiversiteit!**

Kruidenrijk grasland

Het afgelopen seizoen hebben we als enige gemeente in Nederland meegedaan aan de crowdfundingcampagne 1001ha.nl. Deze campagne van LTO Nederland en Urgenda zet in op meer kruidenrijk grasland. Het doel om melkveehouders te stimuleren om 100 hectare kruidenrijk grasland extra te realiseren, is inmiddels bereikt. In totaal hebben 30 melkveehouders zich aangemeld en per bedrijf 3 tot 5 hectare grasland aangelegd.

Win-win-win situatie

Door de klavers in dit mengsel is kunstmest niet meer nodig en wordt er veel CO2 bespaard. Daarnaast hebben de boeren deze zomer ook kunnen ervaren dat kruidenrijk grasland beter bestand is tegen droogte. Een win win win situatie voor de biodiversiteit, de boeren en natuurlijk de koeien.

Kruidenrijk grasland:
Lekker en een geweldige
voedingsbodem voor insecten,
vogels en bodemleven.

Stichting Hofvogels geeft erfadvies

De stichting Hofvogels stimuleert erfbewoners uit Hof van Twente succesvol om te investeren in behoud en bescherming van natuur en biodiversiteit. Door gebieden en erven meer biodivers in te richten verbetert de stichting de leefomstandigheden van bedreigde vogel- en diersoorten, waaronder de kerk- en steenuil. Ook werkt de stichting aan een beter woon- en leefklimaat voor de vogels. De kerk- en steenuil zijn een belangrijke indicator voor de kwaliteit van het landschap en de biodiversiteit.

Wie doet er mee?

Meer dan 150 erfbewoners hebben in de tussentijd een erfadvies gekregen en hun erf meer biodivers ingericht. Door natuurerven aan elkaar te knopen werkt Hofvogels samen met buurtschappen aan een meer gebiedsgerichte aanpak van de natuur en biodiversiteit.

**Meer biodiversiteit
maakt een beter woon-
en leefklimaat!**

Wat is een Natuurerf?

Welke natuurlijke elementen zijn belangrijk en welke dieren en planten profiteren hiervan? Onderstaande inspiratieschets laat elementen van een Natuurerf zien die interessant zijn voor tal van planten en dieren. De geschette elementen en genoemde dieren zijn slechts voorbeelden, er zijn meer dieren die meeprofiteren!

Markelokaal: Lokaal is beter

Onze droom is om het landschap rondom Markelo te verbinden aan de mensen die er wonen, leven en werken. Vooral door lokaal voedsel te produceren en af te zetten met respect voor de natuur, cultuur en elkaar. Het begon allemaal met het inzaaien van het eerste akkertje met graan. De grond werd bewerkt, ingezaaid en geoogst. Het graan gemalen bij de molen en door de lokale bakker verwerkt tot brood. Inmiddels worden er +/- 10 kleine perceeltjes beheerd.

Landschap Markelo

Markelokaal is al twee jaar bezig met het herstel en beheer van de vele kenmerkende landschapselementen in en rondom Markelo. Veel aanvragen zijn al uitgevoerd en in een periode van 7 jaar krijgen allerlei landschapselementen zoals houtwallen, poelen en struwelen de aandacht die ze verdienen. De komende jaren gaat Markelokaal door met het verbouwen van lokaal voedsel, het herstellen en verfraaien van het landschap en het verbinden van mensen. Daarmee dragen wij graag ons steentje bij aan het verbeteren van de biodiversiteit.

Natuur voor Elkaar per kern

Elke kern een eigen
biodiversiteitsplan!

Onze droom is om met een integrale gebiedsgerichte aanpak te werken aan het herstellen en ontwikkelen van de natuur en biodiversiteit in de kernen van Hof van Twente.

Samen met inwoners willen we per kern een 'Natuur Voor Elkaar plan' uitwerken en uitvoeren. Met een plan per kern zijn inwoners meer betrokken en werken we aan meer bewustwording.

Het vergroenen van kernen heeft naast het versterken van de biodiversiteit ook een enorm positief effect op het leefklimaat van mensen. Minder last van hitte, minder wateroverlast omdat water beter wordt vastgehouden. Meer groen maakt blij en is goed voor de gezondheid van inwoners.

Groene schoolpleinen

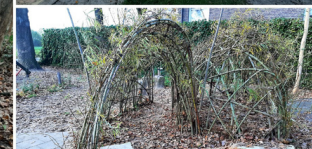
In dit project wensen we dat alle 19 scholen (basis- en voortgezet onderwijs) in de Hof van Twente hun schoolplein vergroenen. Stoeptegels eruit en natuurlijke speeltoestellen, bomen en struiken erin. Met groene schoolpleinen, zet je meteen een belangrijke stap in het verduurzamen van de pleinen. Door gevarieerde beplanting te kiezen, trek je insecten, vlinders en vogels aan. Ook werken we tegelijkertijd aan klimaatadaptatie en zijn dus voorbereid op toekomstige hittestress en hoosbuien. Bovendien kunnen de scholen bij de aanleg van het schoolplein zo veel mogelijk materialen hergebruiken. Het groene schoolplein vormt daarmee meteen een middel om met leerlingen thema's te behandelen als natuur, afval, biodiversiteit en klimaat.

Wat hebben we bereikt?

In de afgelopen 2 jaar hebben 15 scholen de stap naar een groen schoolplein gezet. Sommige scholen zijn al klaar, andere pakken het in fases aan en weer andere zijn net begonnen met de planvorming. De Groene Loper Hof van Twente adviseert de scholen. Een groen plein biedt interessante kansen voor buitenonderwijs. Ook horen we van scholen die al klaar zijn, dat het spelgedrag van de kinderen is veranderd.

15 scholen met een groen schoolplein!

Meer (be)leven op de begraafplaats

Op elke begraafplaats is van nature al veel groen aanwezig en dat is erg belangrijk. Onze droom is om deze natuurlijke leefomgeving van de vele soorten vogels en al die andere dieren te vergroten. Hierdoor worden de begraafplaatsen meer biodivers.

Beleven

De Stichting BAB (Belangen Algemene Begraafplaatsen) en vrijwilligers hebben 25.000 bloembollen geplant. De bloemen van de bloemenveldjes mogen geplukt worden om op het graf van je dierbare te zetten. Veel mensen genieten van de rust en de natuur en maken foto's. De foto's op het informatiebord bij de ingang zijn het werk van Yvonne Dalstra.

Vergoening snelweg A1

We willen samen met de omgeving de ruimtelijke en ecologische kwaliteit in de directe omgeving van de snelweg en het gebied van Azelo verbeteren en robuuster maken. Het project is een initiatief van buurtbewoners.

Het project is ontstaan naar aanleiding van de verbreding van de snelweg A1. Het tracé vanaf Apendoorn tot aan Borne kenmerkt zich door een gevarieerde hoogteligging en zicht op het landschap. Dit beeld is in de loop der jaren verloren gegaan en daar wordt een nieuwe impuls aan gegeven. De (bewoners)werkgroep heeft samen met gemeente Hof van Twente, Provincie Overijssel, Heijmans en H+N+S landschapsarchitecten een ecologisch advies en maatregelvoorstellen per perceel uitgewerkt. In dit groenplan gaat het om de groenstrook van de A1 nabij Azelo.

Wat hebben we bereikt?

In de 1e fase zijn diverse struiken en bomen geplant.

Tijdens een geslaagde bewonersbijeenkomst is de openingshandeling uitgevoerd door Heijmans en onze wethouder Harry Scholten. Begin 2023 gaan we verder met fase 2.

**Ecologische kwaliteit
langs de A1**

Boomdeeldagen in Hof van Twente

Ieder een boom. Dat is het idee van de boomdeeldagen waarmee provincie Overijssel samen met Landschap Overijssel inwoners stimuleert om een boom of struik te planten. Inwoners betalen zelf 25% en de rest wordt betaald door de provincie en de gemeente.

De actie geldt voor iedereen die in het buitengebied van de gemeente woont en plek heeft voor bomen en/of bosplantsoenplanten. Bomen voor in een klein landschapselement of op het erf om de lokale biodiversiteit en landschapsstructuur te versterken.

Wat hebben we bereikt?

In 2021-2022 waren er 24 deelnemers en er zijn 3205 stuks bosplantsoen en 144 bomen uitgedeeld. En in 2022-2023 zijn er 23 deelnemers en er worden 4290 stuks bosplantsoen en 158 bomen uitgedeeld. Op de Boomdeeldag op 14 januari 2023 halen degenen die zich aangemeld hebben de bomen op.

Meerbomen.nu Hof van Twente

Samen oogsten en planten is een mooie manier om buiten in de natuur samen te werken voor meer bomen in en om Hof van Twente. Bomen zijn onmisbaar en leveren ons ecosysteemdiensten. Door samen te oogsten en met eigenaren van plantlocaties nieuw bos aan te planten maken we onze eigen Hof groener en toekomstbestendig.

Bomen halen CO2 uit de lucht en zetten die om in zuurstof en biomassa. Meer bomen dragen bij aan onze klimaatuitdagingen. Onze droom in Hof van Twente is om 35.000 extra bomen te planten, dit doen wij door deelname aan het project "iedereen een boom".

Verbindend Groen in buurtschap Stokkum

Verbindend Groen Stokkum is een verbinding van educatie, het verder vergroenen van het schoolterrein, het aanleggen van wandelpaden en heggen. Deze onderdelen zijn niet alleen een onderlinge 'groene' verbinding maar leiden ook tot verbinding tussen de Stokkumse gemeenschap, school en ouders, toerisme en Noaberschap!

Rondom de school wordt een Ecozone aangelegd. De Ecozone bestaat uit een veld met bloemen- en kruidenmengsels, een boomgaard met fruitbomen, bijenkasten, een educatiepad voor de school en de BSO en nog veel meer.

Verbindende heggen gaat over het aanleggen van heggen ter versterking van de gemeenschap met een biodiverse natuur en met historisch besef van een kleinschalige historische noaberschap.

**Jong en oud werkt
samen in Verbindend
Groen Stokkum.**

Stoep groen? Samen doen!

Ieder jaar doen alle Groene Lopers in de provincie Overijssel samen een campagne. In 2022 was dit de actie 'Stoepgroen, samen doen'. Minder stenen en meer groen was een belangrijk doel. Samen de straat groener maken was het belangrijkste resultaat. Voor de buurt was er plantmateriaal beschikbaar en de overgebleven stenen werden opgehaald.

Groene stoepen en boomspiegeltuinen

In de Kerkstraat en de Laarstraat in Goor zijn rijen met aantrekkelijke geveltuinen ontstaan. Op Erve Hooyerinck in Delden ontstond 20 m² stoeptuin. Aan het Uding in Hengevelde richtten buurtbewoners een boomspiegeltuin in en verwijderden 6 m² stoeptegels. Er is een plantdag georganiseerd in de wijk het Tuindorp in Goor. Bij het buurtcentrum 'het Badhoes' konden geïnteresseerden uit deze wijk, plantpakketten ophalen.

Van grijze stoep naar groene wijk.

Struikenactie 'Mmm... natuur om op te (vr)eten'

Zoals de naam al doet vermoeden, staat eetbaar groen in deze actie van de Groene Loper Hof van Twente centraal. Het gaat om eetbaar groen voor mens én dier. Met de actie wordt een impuls gegeven aan de biodiversiteit.

13 (buurt)initiatieven met groene ideeën, kwamen in aanmerking voor gratis struiken van 'Mmmm... Natuur om op te (vr)eten' in 2021. Alle Rustpunten in Hof van Twente wilden meedoen. Dat betekent dat 20 rustpunten een pakket struiken hebben ontvangen. Ook hebben ze samen een toeristische fietstocht uitgezet! Via Hooltwark is er een vogelnestkastje geleverd per rustpunt of initiatief.

Onder de Wieken in Goor

De droom voor Onder de Wieken is een speel- en ontmoetingsplek voor alle leeftijden. Onderscheidend van andere locaties door de natuurlijke en uitdagende uitstraling.

Het project is ontstaan doordat de gemeente de mogelijkheid gaf om als buurtbewoners en kinderen mee te denken over de inrichting van het veld. Daarmee wonnen we de 'Groenste kindvriendelijke straat van Overijssel'-prijs. Met die prijs kon de Tuinen van Geerdink ons droomontwerp waarmaken.

Wat hebben we bereikt?

Veel kinderen en mensen kunnen op deze plek spelen en genieten, en ook samenwerken in het onderhoud. Iedereen is altijd welkom op deze plek. Helpen met het onderhoud kan op de eerste zaterdag van de maand tussen 10 en 12. Met initiatieven zoals de struikenactie van De Groene Loper, maken we het nog mooier en kunnen we meer eetbaar groen aanbieden planten.

Ook is een struikenactie georganiseerd voor het buurtinitiatief aan de Frans Halsstraat in Goor en voor het buurinitiatief Scherpenzeelseweg/Nachtegaalstraat/Kwartelstraat in Goor.

Kijk, ruik, proef, bewonder,
verwonder, speel en geniet
onder de wieken!

'Mchtig Mooi Markelo Zoemt'

Dit is de belangrijkste slogan voor alle plannen gemaakt door de bewoners van de A. ten Hovestraat in Markelo. Zij hebben zich inmiddels verenigd in de stichting 'Mchtig Mooi Markelo Zoemt'. Aan de A. ten Hovestraat is ruim 10 jaar geleden een retentiegebied aangelegd. Dit retentiegebied heeft de omliggende natuur, de biodiversiteit en de (be)leefbaarheid een enorme input gegeven.

De stichting zag kansen om dit op een nog hoger niveau te brengen. Inmiddels is er door de buurt een kikkerpoel aangelegd en is het gebied voorzien van een insectenhotel. De extra bollen zorgen samen met de aanwezige beplanting voor veel voedsel voor de bijen. Niet alleen voor insecten is het genieten, ook de bewoners beleven de natuur nog meer door het aangelegde wandelpad 'Koekgaitpad'. Langs het pad zijn 'Haiku' aangebracht, dit is een Japanse versvorm die z'n inspiratie vindt in de natuur. Meerdere versjes zijn tijdens het wandelen te lezen.

Goorse Mixed Hockey Club

De hockeyclub is altijd al bezig geweest met het ontwikkelen van een mooi groen sportcomplex. Mooi houdt ook in dat er voor wat betreft de natuur veel variëteiten vertegenwoordigd zijn, zowel op het gebied van planten als struiken en dieren. Hierdoor wonnen we de 2e prijs van de wedstrijd 'Groenste club van Overijssel'.

Inclusieve inrichting

Vanwege het grote aantal jeugdleden hielden we daar bij de inrichting veel rekening mee: klimmen en klauteren, schommelen, spelen met water, spelen in het groen. In de beplanting zit veel variatie in hoogte en grootte. Daar waar het kan staan hoogstam fruitbomen en op andere plaatsen struiken en bosjes. Het uitgangspunt voor de beplanting zijn inheemse soorten, goed voor de biodiversiteit. Om het helemaal compleet te maken is er ook een insectenhotel geplaatst.

Kleurrijk maar ook groen

Een groen sportcomplex wil niet altijd zeggen dat alles groen is. De randen langs het complex en afscheidingen tussen paden en fietsenstalling zijn ingezaaid met kruidenrijke bloemsoorten! Dat levert een groot deel van het jaar een kleurrijk schouwspel op waar iedereen blij van wordt.

Een groen sportcomplex voor iedereen!

Weidevogels

De Stichting Weidevogels Hof van Twente heeft jarenlang gewerkt aan het ondersteunen van weidevogels. De visie van de Stichting is het leveren van een concrete bijdrage aan de instandhouding en verbetering van de stand van de weidevogels in de gemeente Hof van Twente.

Wat is het doel?

De verbetering en instandhouding van onze weidevogels en vooral van de kritische soorten zoals de grutto, de wulp, de tureluur, de snip, de leeuwerik, enzovoort. Dit gaat leiden tot een adequater weidevogelbeheer. Gemeente Hof van Twente helpt en ondersteunt ons bij het ontwikkelen van de plannen om de weidevogels te beschermen. In de toekomst hopen wij dat wij met meer bedrijven en belangstellenden kunnen samenwerken om de doelen te behalen.

Een prachtige
weidevogelstand in onze
mooie gemeente.

Kunstvereniging Diepenheim

Kunstvereniging Diepenheim heeft een rijke traditie in het realiseren van kunsttuinen. In Diepenheim heeft de Kunstvereniging vanaf de jaren 90 kunstenaars opdracht gegeven om tuinen te bedenken en te realiseren. Zo ontstonden het Gazebo van Diepenheim, de vier 'Non Urban Gardens' en de tuinen van Herman de Vries, met een winter-, een seringen- en een vlindertuin. De laatste met een unieke collectie buddleja's, die in de zomermaanden grote aantallen bijzondere vlinders aantrekken. Een tweede vlindertuin bevindt zich eveneens aan de Regge, naar een initiatief van IVN Diepenheim.

Samen doen en onderhouden

Het groen en de parken in de kernen wordt door de gemeente, burgers en verenigingen onderhouden. Dit levert een bijdrage aan de verbetering van de biodiversiteit. De kunsttuinen zijn onderdeel geworden van het Culturele Erfgoed van Overijssel. Het zijn bijzondere plekken. Ontworpen en bedacht door kunstenaars in opdracht van Kunstvereniging Diepenheim. Daarmee is het eeuwenoude cultuurlandschap in en rond Diepenheim en de landgoederen hedendaags geworden.

Streekeigen landschapsbeheer in Elsenerbroek

Elsenerbroek bestaat uit een overgang tussen het ontginningslandschap en het kampenlandschap. Daardoor is in een relatief klein gebied een grote diversiteit aan landschappelijke kenmerken te vinden.

Wat zijn de karakteristieken van het gebied? En hoe gaan we daar in de toekomst mee om? Wat is de visie van de bewoners en ook van gemeente, waterschap, provincie en Landschap Overijssel? Deze vragen kwamen tijdens het natuuratelier van Natuur voor Elkaar op 25 oktober 2022 aan bod.

Toekomstbestendig landschap

We hebben de kwaliteiten van het gebied benoemd en schetsend op kaart onderzocht of we ze kunnen versterken. Er is veel kennis gedeeld over het landschap en de grote thema's voor de toekomst. De sponsverwerking (het vasthouden van water in de bodem) was het grootste onderwerp van gesprek.

**Kleinschalig landschap
met veel diversiteit.**

GEMEENTE
HOF VAN TWENTE

